

Vergaderjaar 1995–1996

24 674

De gevolgen van de Wet educatie en beroepsonderwijs voor de zorg voor risicogroepen

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAPPEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Zoetermeer, 19 maart 1996

Hierbij zend ik u mede namens de Ministers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van Justitie de notitie «**De gevolgen van de Wet educatie en beroepsonderwijs voor de zorg voor risicogroepen**».

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,
J. M. M. Ritzen

S–RW
S–VOB
S–VE

6K0970
ISSN 0921 - 7371
Sdu Uitgevers
's-Gravenhage 1996

GEVOLGEN VAN DE WET EDUCATIE EN BEROEPSONDERWIJS VOOR DE ZORG VOOR RISICOGROEPEN

1. De motie Van Gelder en Van Vliet

Tijdens de behandeling van de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) in de Tweede Kamer is op 17 mei jl. door de leden Van Gelder (PvdA) en Van Vliet (D66) een motie ingediend. Deze nodigt de regering uit te komen met een «min of meer sluitende aanpak voor de resterende groep jongeren, op basis van samenhangende activiteiten van in elk geval de spijbelopvang, de jeugdhulpverlening, de JWG-organisatie, de WSW en het BVE-onderwijs». Bij de behandeling in de Eerste Kamer is toegezegd ook deze hierover te informeren.

De motie nodigt de regering uit om de Kamer naar aanleiding van de invoering van de WEB te informeren over de garanties dat deze risicogroepen op een of andere wijze in het geheel van voorzieningen in de domeinen onderwijs, arbeidstoeleiding dan wel jeugdhulpverlening opgevangen worden.

De onderhavige notitie vormt het antwoord op deze motie en schetst de ontwikkeling van de gevraagde «min of meer sluitende aanpak» mede in relatie tot de WEB. De motie wordt mede als een goede gelegenheid beschouwd de Kamers gescheiden aangeboden voornemens van het kabinet inzake de opvang van de risicogroepen samenhangend te presenteren, waarbij het accent ligt op de WEB en de daaraan grenzende voorzieningen.

2. Aard en omvang van de risicogroepen

De motie omschrijft de risicogroepen als volgt:

- het gaat om jongeren die «vrijwel zeker het eindniveau van assistentopleidingen niet zullen halen»; voor deze categorie is in de eerste fase voortgezet onderwijs de arbeidsmarktgerichte leerweg voorzien.
- een deel daarvan kan «desalniettemin zinvol in een ROC instromen», waarvoor «het bekostigingssysteem stimulansen zal bevatten om de ROC's ertoe te brengen hen toe te laten en een maximale inspanning te verrichten tot een voorbereiding op de arbeidsmarkt».

Vervolgens wordt de regering uitgenodigd te komen met een sluitende aanpak voor de «resterende groep jongeren». Hiermee zijn jongeren bedoeld die noch in de assistentopleiding, noch in de arbeidsmarktgerichte leerweg opgevangen worden, maar wel in het ROC, mogelijk in de educatie. In deze notitie wordt geschetst hoe het geheel aan voorzieningen in principe voor jongeren van *alle* opleidingsniveaus een passend aanbod biedt.

Er bestaat geen sluitend landelijk kwantitatief beeld van de verblijfplaats in onderwijs of arbeid, dan wel daarbuiten van alle jongeren in Nederland. Er zijn vele deelstatistieken en zeer globale overzichtsgegevens. Deelstatistieken geven inzicht in de omvang van risicogroepen met een specifieke definitie en vanuit een bepaald perspectief (bv. onderwijs, of arbeid, of zorg); niet duidelijk is in hoeverre bij een combinatie van perspectieven de omvang van de risicogroepen vergroot dan wel juist verkleind wordt. De deelstatistieken zijn alleen met veel riskante aannames te koppelen. Overzichtsgegevens kennen een te grote onzekerheidsmarge om een betrouwbaar beeld te geven.

Anders ligt dat op decentraal niveau. Daar zijn inmiddels voorzieningen getroffen voor het registreren van risicogroepen. Voor uitvallers uit het onderwijs betreft dit de Regionale meld- en coördinatiefunctie (RMC). De

registratiefunctie op lokaal niveau wordt d.m.v. de RMC-functie verder vormgegeven.

3. Sluitende aanpak

De motie spreekt over een «min of meer» sluitende aanpak. Deze begrenzing van het ambitieniveau waar het gaat om het bereiken van *alle* jongeren in Nederland wordt hier onderschreven. In de praktijk zal het ondanks krachtige inspanningen niet mogelijk zijn alle jongeren in een maatschappelijk verband of een voorziening onder te brengen. Dit geldt met name de groep niet-willers waarbij onmiddellijk de beperking van deze aanduiding erkend wordt.

Deze constatering laat uiteraard onverlet dat geen genoegen genomen kan worden met het ontstaan van gaten in de voorzieningen daar waar deze het gevolg zouden zijn van gebrekkige kaderstelling dan wel gebrek aan afstemming en coördinatie. Ook laat het onverlet dat maximale inspanning tot het bereiken van alle jongeren geboden blijft.

Het uitgangspunt is derhalve dat het *aanbod* voor risicogroepen, met als opdracht om hen deel te laten nemen aan onderwijs dan wel aan arbeid, dan wel hen indien nodig in hulpverlening op te vangen, sluitend moet zijn. Sluitende aanpak wordt hier verstaan als sluitend aanbod.

4. Zorg voor risicogroepen

4.1. Bestaande en thans voorgenomen onderwijsvoorzieningen

Er is een reeks ontwikkelingen in gang gezet welke hier van belang zijn, niet alleen met de WEB, doch ook in het primair en voortgezet onderwijs: versterking van de samenhang tussen basisonderwijs en speciaal onderwijs, de beleidsreactie op het advies van de Commissie Van Veen over de eerste fase vo en het vsv-beleid.

Basisonderwijs en speciaal onderwijs

Reeds onder het vorig kabinet is beleid in gang gezet gericht op versterking van de *samenhang tussen basisonderwijs en speciaal onderwijs* en het terugdringen van de nog steeds stijgende verwijzing uit het basisonderwijs (WSNS). Voorts is in de Nota *lokaal onderwijsbeleid* van Staatssecretaris Netelenbos (juni 1995) de verantwoordelijkheid voor het achterstandsbeleid op gemeentelijk niveau gesitueerd. Voor deze leeftijdsfase beogen de voornemens meer samenhang te brengen in het voorkomen, c.q. ombuigen van processen welke in latere stadia tot het ontstaan van risicogroepen kunnen leiden.

Eerste fase voortgezet onderwijs

In de Beleidsreactie van februari 1995 op het rapport Recht doen aan verscheidenheid van de Commissie Van Veen is een samenhangende leerwegenstructuur voorgesteld welke aansluiting geeft op opleidingen beroepsonderwijs van de WEB. Hierbinnen is een *hulpstructuur* beschreven ten behoeve van jongeren die alleen met steun een regulier diploma mavo of vbo en de daarop aansluitende opleidingen beroepsonderwijs kunnen halen. Deze wordt vormgegeven door de samenwerkingsverbanden vo-vso. In aansluiting op deze hulpstructuur kunnen in het vervolgonderwijs volgens de WEB zogenaamde «aanvullende activiteiten» worden aangeboden. De drie reguliere leerwegen inclusief hulpstructuur geven derhalve aanbod voor jongeren die een beroepskwalificatie kunnen halen in het beroepsonderwijs. Hierin krijgt zorgverbreding van het

regulier onderwijs vorm. De hulpstructuur wordt geleidelijk in de loop van de komende tien jaar ingevoerd.

Jongeren waarvan verwacht moet worden dat zij ondanks de hulpstructuur en de aanvullende activiteiten niet in staat zullen zijn een beroepsopleiding op assistentniveau te behalen, maar die wel zelfstandig zullen kunnen functioneren op de arbeidsmarkt, kunnen in de eerste fase voorgeïndiceerd worden voor de *arbeidsmarktgerichte leerweg*. In de Beleidsreactie zijn de volgende voornemens vermeld. De arbeidsmarktgerichte leerweg biedt geen landelijk erkende kwalificatie, doch beoogt directe toeleiding naar een functie in een bedrijf. Deze leerweg staat onder regie van de gemeente. Samenwerking met bestaande voorzieningen vso, vsv en diverse projecten van arbeidsvoorziening en van gemeenten ligt voor de hand, evenals samenwerking met de ROC's.

De arbeidsmarktgerichte leerweg heeft een maximale verblijfsduur van vijf jaar zonder nadere leeftijdsaanwijzing; deze kan met een jaar worden verlengd. Daarmee wordt het traject tussen het basisonderwijs en de minimumleeftijd voor instroom in de educatie overbrugd, waarbij zij vermeld dat een deel van de deelnemers aan de arbeidsmarktgerichte leerweg niet direct vanuit het bo/so, doch pas later in zullen stromen.

De arbeidsmarktgerichte leerweg wordt geleidelijk via pilots ingevoerd.

Opleidingen in het kader van de WEB

Voor jongeren die een beroepsopleiding vanaf niveau 1 van de kwalificatiestructuur kunnen volgen, is in het kader van de WEB het regulier beroepsonderwijs beschikbaar. *De assistentopleiding* op niveau 1 is nieuw en vormt straks een reguliere opleiding binnen het geheel van de opleidingen in het secundair beroepsonderwijs. In afwijking van de reguliere invoering van de nieuwe opleidingen van de WEB per 1-8-97 worden de assistentopleidingen versneld ingevoerd in twee fasen per 1-8-95 en 1-8-96. Leerlingen hebben ongeacht de vooropleiding recht op toelating tot de assistentopleiding. Het reguliere karakter bestaat uit de toepassing van dezelfde eisen van maatschappelijke behoefte in de vorm van een door de sociale partners erkend beroepsprofiel; kent een bedrijfstak geen beroep of functie op dat niveau dan is er in die sector geen assistentopleiding.

Naar verwachting zullen er circa 44 assistentopleidingen (inclusief het landbouwonderwijs), verspreid over 17 van de 21 landelijke organen, met een ruime geografische spreiding over de ROC's, AOC's en vakscholen ontstaan.

Voor deelnemers die niveaus 1 of 2 wel aan zouden kunnen doch enige ondersteuning nodig hebben, bijvoorbeeld op het gebied van het Nederlands, krijgen de ROC's in de bekostiging een standaardopslag op de leerlingnorm. Dit kan binnen de lump sum ingezet worden voor *voorbereidende en ondersteunende activiteiten* teneinde de eindtermen van de opleiding te kunnen halen. Deze vormen een hulpstructuur voor de opleidingen in het secundair beroepsonderwijs, waarin aanbod van onder andere vormingswerk en dat voor randgroepjongeren geïntegreerd wordt en toegesneden op het behalen van de eindtermen van de opleiding. Over de opslag voor deze activiteiten wordt de Kamer separaat geïnformeerd in de notitie inzake het bekostigingsmodel van de WEB. Deze activiteiten starten tegelijk met de start van de kwalificatiestructuur per 1 augustus 1997.

Voor leerlingen die een basisberoepsdiploma kunnen behalen, mits enige vooropleidende activiteiten gevolgd kunnen worden, bestaat voorts de mogelijkheid een extra derde jaar basisberoepsopleiding te volgen, een zgn. voortraject uitdrukkelijk als onderdeel van de basisberoepsopleiding.

In het kader van de WEB zijn er verder voor personen vanaf 18 jaar diverse *opleidingen educatie* in ROC's beschikbaar. Deze staan onder gemeentelijke regie en financiële aansturing. Deze zijn deels gericht op toeleiding naar een beroepsopleiding, deels op sociale redzaamheid. Daarnaast biedt de educatie voor boven 18-jarigen opleidingen Nederlands als tweede taal en, als tweede kans onderwijs, opleidingen avo.

WSW

Voor *personen die in het kader van de WSW* vanuit een sociale werkvoorzieningsschap in deeltijd onderwijs willen volgen, is onder de huidige wetgeving het vormingswerk beschikbaar. De middelen zijn daartoe per 1-8-1994 toegevoegd aan het vormingswerkbudget. Onder de WEB gaat het vormingswerk op in de «hulpstructuur» van het beroepsonderwijs: de voorbereidende en ondersteunende activiteiten. De voornemens eerste fase in combinatie met de WEB bieden voor (toekomstige) WSW-ers het volgende perspectief.

Jongeren die potentieel onder de WSW kunnen gaan vallen zullen zich in hoofdzaak in de arbeidsmarktgerichte leerweg bevinden. Een deel daarvan zal onder de WSW gaan vallen en in dat verband op enig moment onderwijsaanbod willen gaan volgen. Onderwijsaanbod van een meer educatief karakter kan in principe binnen de educatie gevolgd worden mits deze doelgroep onder de prioriteitstelling van de gemeenten valt.

Voorts staat het regulier beroepsonderwijs onder de WEB ter beschikking voor onderwijsdeelname in het kader van de WSW. Wel zullen deelnemers in staat moeten zijn een beroepsopleiding, doorgaans een assistentopleiding, te kunnen volgen, eventueel met extra ondersteuning.

Voortijdig schoolverlaters

Voor jongeren die ondanks inspanningen van scholen voor vo en ROC's voortijdig de school verlaten zijn maatregelen genomen binnen het *vsv-beleid*. Hierin staat de ontwikkeling van de *regionale meld- en coördinatiefunctie (de RMC)* centraal. Deze tijdelijke voorziening – tot 1998 – is gericht op jongeren tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Daarmee is een sluitende registratie en opvang van uitvallers mogelijk.

Nieuwkomers van 16–18 jaar

Ook de categorie 16–18 jarige nieuwkomers kunnen na implementatie van de voornemens in het reguliere aanbod opgevangen worden. Het aanbod is afhankelijk van de capaciteiten:

- met capaciteiten op havo/vwo-niveau: opvang binnen het reguliere havo/vwo;
- met capaciteiten op het niveau secundair beroepsonderwijs: opvang binnen het ROC, eventueel met voorbereidende en ondersteunende activiteiten voorzover het de assistent- of de basisberoepsopleiding betreft;
- met capaciteiten beneden assistentniveau: de arbeidsmarktgerichte leerweg.

In het kader van de voorbereiding van de Wet inburgering nieuwkomers zal worden bezien of deze voorzieningen voldoende zijn om de 16–18 jarige nieuwkomers een eerste opvang te geven.

Door de combinatie van voornemens in het primair onderwijs, de eerste fase voortgezet onderwijs, beroepsonderwijs en educatie en het *vsv-beleid* ontstaat een sluitende aanpak binnen de onderwijs-

voorzieningen, bestaande uit preventie, verbreed en integraal regulier aanbod en voorzieningen voor opvang en teruggeleiding van uitvallers.

4.2. Arbeidstoeleiding

Begin 1992 is, ter bestrijding van langdurige werkloosheid onder jongeren en ter bevordering van de participatie in de samenleving, het Activerend arbeidsmarktbeleid voor jongeren (AAJ) gestart. Het AAJ bestaat uit drie fasen en kent een sluitende aanpak. Dat wil zeggen dat in de eerste en derde fase alle jongeren tot en met 22 jaar eronder vallen; met betrekking tot de tweede fase betekent dit dat alle schoolverlaters tot en met 22 jaar en werklozen tot en met 20 jaar eronder vallen. Het kabinet heeft het voornemen om per 1 januari 1997 een aantal regelingen voor gesubsidieerde arbeid onder te brengen in de nog bij de Kamer in te dienen Wet inschakeling werkzoekenden. De JWG vervalt dan. Het uitgangspunt dat jongeren die een half jaar werkloos zijn òf scholing òf werk wordt aangeboden blijft in de nieuwe regeling overigens gehandhaafd.

Het activerend arbeidsmarktbeleid voor jongeren:

fase 1

In de eerste fase na inschrijving bij het arbeidsbureau vindt intensieve bemiddeling plaats naar werk of scholing (ook terug naar regulier onderwijs; dit is een taak van arbeidsvoorziening). Deze fase omvat een half jaar; de termijn kan een half jaar worden verlengd.

fase 2

Als bemiddeling niet lukt dan stroomt de jongere in in de Jeugdwerkgarantie wet (JWG). De jongere komt dan in dienst van de organisatie die de JWG uitvoert (de JWGO). In plaats van een dienstverband kan ook een voorbereidingsovereenkomst worden aangeboden. De voorbereidingsfase is bedoeld voor jongeren die vanwege onvoldoende vaardigheden niet direct op een garantieplaats geplaatst kunnen worden. De activiteiten zijn veelal vrij algemeen van aard. De JWG biedt de mogelijkheid werkervaring op te doen, eventueel in combinatie met aanvullende scholing. In de JWG komen met name laaggeschoolde jongeren terecht met weinig kansen op de arbeidsmarkt. Eind tweede kwartaal 1995 zaten bijna 23 000 jongeren in de JWG, waarvan ruim 21 000 in een dienstbetrekking en de rest in de voorbereidingsfase.

Fase 3

Zodra het arbeidsbureau en de JWGO vaststellen dat de jongere geschikt is voor bemiddeling naar een reguliere baan of scholingsplaats treedt de derde fase in. De doorstroming naar een reguliere baan of scholingsplaats is een gedeelde verantwoordelijkheid van JWGO en arbeidsbureau.

Een deel van de potentiële doelgroep van het AAJ volgt geen onderwijs, schrijft zich niet in bij het arbeidsbureau en vraagt evenmin een uitkering aan. Deze groep maakt derhalve geen gebruik van het aanbod van bemiddeling, werkervaring of scholing. Dit betreft onder andere een deel van de jonge allochtone vrouwen.

Over de JWG en het AAJ wordt jaarlijks aan de Tweede Kamer gerapporteerd.

4.3. Jeugdzorgvoorzieningen

Preventief jeugdbeleid

In het preventief jeugdbeleid ligt het accent op het bevorderen van kansen van jeugdigen, een betere positie van jeugdigen en bevordering van communicatie met en participatie door jeugdigen. Preventief jeugdbeleid krijgt vooral uitwerking op gemeentelijk vlak. De notitie «Perspectief voor jeugdigen – kansen voor gemeenten» is onlangs aan de Tweede Kamer aangeboden. In deze notitie wordt gepleit voor de oprichting van een projectgroep Ontwikkeling Lokaal Preventief Jeugd-beleid. Deze projectgroep is onlangs geïnstalleerd en zal gaan fungeren als aanjager en braintrust van lokaal preventief jeugdbeleid en zal met dat doel o.m. een aantal pilotprojecten (laten) opzetten en uitvoeren. Het lokaal preventief jeugdbeleid wordt gekenmerkt door:

- een vraaggerichte benadering
- inbreng/participatie van jeugdigen
- versterking van de positie van jeugdigen
- een samenhangend lokaal beleid
- duidelijke regierol voor gemeenten
- goed instrumentarium voor gemeenten, bv. een lokale jeugdmonitor.

Lokaal preventief jeugdbeleid en het lokaal onderwijsbeleid kennen een goede afstemming en uitwisseling.

Jeugdzorg

In de jeugdzorg staat bevordering van effectiviteit en kwaliteit voorop. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar het intramuraal/residentiële aanbod, maar ook naar de ambulante vormen van jeugdzorg, en naar gezinsvoogdij(-instellingen) en pleegzorg.

In het kader van «Regie in de Jeugdzorg» wordt momenteel onder regie van de Stuurgroep Regie in de Jeugdzorg uitvoering gegeven aan een aantal beleidsinitiatieven:

- verbetering van de toegang tot de jeugdzorg, door o.a. clustering van hulpfuncties per regio en oprichting van zgn. Bureaus Jeugdzorg;
  - verbetering van samenhang en afstemming in het aanbod, o.a. door het bijeenbrengen van en het bevorderen van overleg tussen jeugd-hulpverlening, jeugdbescherming en geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen;
  - verbetering van de samenwerking met onderwijs.
- Overige initiatieven op het terrein van de jeugdzorg:
- intensivering jeugdzorg (70 mln);
  - verbetering van het inzicht in vraag en aanbod door o.a. invoering van zgn. regioplannen en door herspreiding van jeugdzorg.

Jeugd en Veiligheid

In het convenant grote steden zijn afspraken gemaakt betreffende jeugd en veiligheid. Hiertoe zijn samenhangende actieplannen ontwikkeld gericht op risicogroepen en buurten. Het doel is om het afglijden naar criminaliteit te voorkomen. Hierbij wordt in het preventieve traject gericht gewerkt aan (her)intreding in school of arbeid.

Uiteraard is hierbij ook de aanpak van de zogenaamde harde kern van belang, waarbij vormen van dagbesteding een belangrijke preventieve werking kunnen hebben ter voorkoming van afglijden naar zwerfgedrag en criminaliteit. In het grote stedenbeleid vormt jeugd en veiligheid een van de actiepunten. Hier worden de voornemens inzake de integratie van de diverse beleidsterreinen omgezet in praktisch beleid.

Binnenkort ontvangt de Kamer een voortgangsbrief over jeugd en veiligheid in het kader van het integrale veiligheidsbeleid en het grote stedenbeleid.

Rapportage

Over de voortgang in het jeugdbeleid wordt jaarlijks door de bewindslieden van OCenW en VWS aan de Tweede Kamer gerapporteerd in het Beleidskader preventieve en curatieve jeugdzorg.

5. Conclusies

Gemeenschappelijke tendensen

Het overzicht van initiatieven en voornemens laat zien dat zich een hoge mate van convergentie in benadering en uitwerking aftekent wat betreft de zorg voor risicogroepen. De in de WEB gekozen benadering (integratie van afzonderlijke voorzieningen in de reguliere opleidingen, decentralisatie educatie) spoort derhalve in hoge mate met een reeks andere relevante beleidsvoornemens. Dit leidt tot de totstandkoming van de in de motie gevraagde sluitende aanpak, d.w.z. een sluitend aanbod aan voorzieningen voor de risicogroepen.

Er zijn de volgende gemeenschappelijke uitgangspunten te constateren:

- *Vroegtijdige signalering/preventie*: het uitgangspunt dat het ontstaan van risicogroepen vooral door vroegtijdige signalering en preventie deels voorkomen kan worden, alsmede het versterken van de positie van de jongeren en het verbeteren van perspectieven.
- *Maatwerk binnen reguliere kaders*: het uitgangspunt dat de verantwoordelijkheid voor opvang van risicogroepen niet buiten de reguliere kaders geplaatst mag worden, doch deel uit hoort te maken van de reguliere verantwoordelijkheid voor alle jongeren: zorgverbreding. Dit vergt maatwerk binnen de reguliere kaders, welke daartoe meer vrijheidsgraden in vormgeving dienen te verkrijgen.
- *Samenhang en samenwerking*: het uitgangspunt dat de vaak versnipperde en verkokerde voorzieningen veel meer zullen moeten samenwerken, dan wel geïntegreerd zullen moeten worden;
- *Decentralisatie*: Uitgangspunt van het kabinet is dat besluitvorming over voorzieningen voor risicogroepen zo dicht mogelijk bij diegenen die het aangaat genomen dient te worden. Dit leidt tot meer verantwoordelijkheden op decentraal niveau, op het niveau van de (samenwerkende) gemeenten. Alleen op lokaal niveau is de specifieke behoefte aan voorzieningen, alsmede de regeling van de toegang tot de voorzieningen adequaat te bepalen, te regisseren en te organiseren. De regiefunctie, die bij de (samenwerkende) gemeentes is gelegd, geldt in beginsel alle voorzieningen, voorzover niet van bovenlokaal karakter, welke de preventie en opvang van achterstands- en risicogroepen betreffen.
- *Verantwoordelijkheid van de landelijke overheid*: deze concentreert zich daarmee op de kerntaken, d.w.z. het voorzien in richtinggevende en onderling afgestemde kaders, zowel financieel als wat betreft verantwoordelijkheden, in het opruimen van onnodige regelgeving en het monitoren van de resultaten van het lokaal gevoerde beleid.
- *Monitoring*: het uitgangspunt dat het zorgvuldig volgen van de effectiviteit van deze voornemens en initiatieven van groot belang is.

Samenhang en schakels

Naast de ontwikkelingen per beleidsterrein zijn ook vele initiatieven ter versterking van de samenhang en de schakels tussen de voorzieningketens ontwikkeld. De RMC-functie, onder regie van de gemeenten, voorziet niet alleen in registratie, doch ook in coördinatie tussen instel-

lingen op terreinen van onderwijs en arbeidsvoorziening inzake voortijdig schoolverlaters. Het lokaal jeugdbeleid voorziet in samenwerking van alle voor de jeugd bestemde voorzieningen, zoals onderwijs, welzijn, jeugdzorg, sport, justitiële opvang, toezichthouding, ruimtelijke ordening, etcetera. Met name in het convenant grote steden ligt de nadruk op de samenhang en de schakels tussen voorzieningen. Wat de WEB betreft is reeds gewezen op de samenwerking tussen eerste fase en het vervolgonderwijs. De samenwerking tussen de RMC en het Bureau Jeugdzorg behoeft bijzondere aandacht.

Risico's

Ondanks deze initiatieven en inspanningen wordt het bestaan van de volgende risico's met een sterk structureel karakter nadrukkelijk onderkend:

- aanvaard zal moeten worden dat ondanks de sterk geïntensiveerde inspanningen tot verbreding en openheid van het regulier aanbod, een deel van de risicogroepen structureel niet bereikt zal worden. Het gaat hier bijvoorbeeld om een deel van de niet-leerplichtige jongeren die zich niet inschrijven bij een school of de arbeidsvoorzieningsorganisatie. De RMC-functie zal dit dienen te ondervangen; deze is thans in ontwikkeling.
- structureel capaciteitsgebrek van opzichzelf aanwezige voorzieningen voor opvang van jongeren, waarbij de intensiveringsinspanningen naar verwachting een gunstig effect zullen sorteren;
- uitval van jongeren uit voorzieningen, welke ook na krachtige inspanningen ter terugleiding blijvend de onderwijs- dan wel arbeids-toeleidingsvoorzieningen hebben verlaten. De jongeren zijn wel bereikt, doch hebben zich weer afgekeerd.

Deze risico's vormen de achtergrond van de in 3 beschreven begrenzing van het ambitieniveau.

Perspectief

Geconstateerd kan worden dat recent reeds veel in gang gezet is aan nieuwe initiatieven ten behoeve van de aanpak van de problematiek van de risicogroepen. De WEB loopt daarin qua uitgangspunten en aanpak parallel aan initiatieven binnen andere onderwijssectoren en in de domeinen arbeidsvoorziening en jeugdzorg. Dit voert tot de conclusie dat het niet voor de hand ligt op dit terrein momenteel nieuwe initiatieven te nemen, maar dat het noodzakelijk is de tijd te nemen voor realisatie en implementatie van in gang gezet beleid.

De Kamer zal over de voortgang van de invoering van de genoemde beleidsvoornemens geïnformeerd worden via afzonderlijke rapportages over respectievelijk de onderwijsvoornemens inzake het aanbod voor risicogroepen, de JWG en het AAJ, alsmede het jeugdbeleid.